

REŽIM VZDUŠNÉHO PRIESTORU A KOZMICKÉHO PRIESTORU

OSNOVA

- právny režim vzdušného priestoru
  - faktory ovplyvňujúce režim vzdušného priestoru
  - pojem vzdušného priestoru
  - právne základy letov nad štátnym územím
  - pravidlá upravujúce pobyt cudzieho lietadla na území štátu a v jeho vzdušnom priestore
- právny režim kozmického priestoru
  - pojem a hranice kozmického priestoru
  - medzinárodný právny režim kozmického priestoru
  - právny status kozmonautov a kozmických objektov
  - zodpovednosť za kozmickú činnosť
  - mierové využitie kozmického priestoru

FAKTORY OVPLYVNĽUJÚCE REŽIM VZDUŠNÉHO PRIESTORU

Východiskové normy a princípy:

- rešpektovanie plnej a výlučnej suverenity nad vzdušným priestorom nachádzajúcim sa nad územím štátu
- sloboda lietania v medzinárodnom vzdušnom priestore
- zaistenie bezpečnosti medzinárodného letectva

FAKTORY OVPLYVNĽUJÚCE REŽIM VZDUŠNÉHO PRIESTORU

Východiskové normy a princípy:

- **rešpektovanie plnej a výlučnej suverenity nad vzdušným priestorom nachádzajúcim sa nad územím štátu**
  - sloboda lietania v medzinárodnom vzdušnom priestore
  - zaistenie bezpečnosti medzinárodného letectva
-

Súvisiace právne normy:

- Chicagský dohovor (čl. 1)
- Zákon NR SR č. 143/1998 Z.z. v platnom znení neskorších doplnkov (čl. 1)
- Deklarácia Valného zhromaždenia OSN z roku 1963

FAKTORY OVPLYVNĽUJÚCE REŽIM VZDUŠNÉHO PRIESTORU

Východiskové normy a princípy:

- rešpektovanie plnej a výlučnej suverenity nad vzdušným priestorom nachádzajúcim sa nad územím štátu
  - **sloboda lietania v medzinárodnom vzdušnom priestore**
  - zaistenie bezpečnosti medzinárodného letectva
-

Súvisiace právne normy:

- Chicagský dohovor

FAKTORY OVPLYVNĚJÍCÍ REŽIM VZDUŠNÉHO PRIESTORU

Východiskové normy a princípy:

- rešpektovanie plnej a výlučnej suverenity nad vzdušným priestorom nachádzajúcim sa nad územím štátu
  - sloboda lietania v medzinárodnom vzdušnom priestore
  - **zaistenie bezpečnosti medzinárodného letectva**
-

Súvisiace právne normy:

- technické hľadisko
- spoločenské hľadisko

FAKTORY OVPLYVNĚJÍCÍ REŽIM VZDUŠNÉHO PRIESTORU

Východiskové normy a princípy:

- rešpektovanie plnej a výlučnej suverenity nad vzdušným priestorom nachádzajúcim sa nad územím štátu
  - sloboda lietania v medzinárodnom vzdušnom priestore
  - **zaistenie bezpečnosti medzinárodného letectva**
-

Súvisiace právne normy:

- technické hľadisko:
  - Chicagský dohovor (čl.3, písm. d, čl. 15)
  - dvojstranné dohovory, dohody a zmluvy
  - vnútroštátne predpisy a normy („L“)

FAKTORY OVPLYVNĽUJÚCE REŽIM VZDUŠNÉHO PRIESTORU

Východiskové normy a princípy:

- rešpektovanie plnej a výlučnej suverenity nad vzdušným priestorom nachádzajúcim sa nad územím štátu
  - sloboda lietania v medzinárodnom vzdušnom priestore
  - **zaistenie bezpečnosti medzinárodného letectva**
-

Súvisiace právne normy:

- spoločenské hľadisko:
  - Dohovor o trestných a niektorých iných činoch spáchaných na palube lietadla (Tokio - 1963)
  - Dohovor o potlačovaní protiprávneho zmocnenia sa lietadla (Haag - 1970)
  - Dohovor o potlačovaní protiprávných činov ohrozujúcich bezpečnosť civilných lietadiel (Montreal 1971)

POJEM VZDUŠNÉHO PRIESTORU

Rozdelenie vzdušného priestoru:

- suverénny vzdušný priestor ako súčasť územia štátu
- voľný vzdušný priestor ako súčasť voľného vzdušného priestoru
- príahlé vzdušné oblasti

POJEM VZDUŠNÉHO PRIESTORU

Rozdelenie vzdušného priestoru:

- **suverénny vzdušný priestor ako súčasť územia štátu**
- voľný vzdušný priestor ako súčasť voľného vzdušného priestoru
- príahlé vzdušné oblasti

Súvisiace právne normy:

- Chicagský dohovor (čl.2)

Rozdelenia suverénneho územia:

- pevnina
- výsostné (pobrežné) vody
  - prielivy
  - súostrovne vody

POJEM VZDUŠNÉHO PRIESTORU

Rozdelenie vzdušného priestoru:

- **suverénny vzdušný priestor ako súčasť územia štátu**
- voľný vzdušný priestor ako súčasť voľného vzdušného priestoru
- príahlé vzdušné oblasti

Kategórie prielivov:

- zvláštny režim podľa medzinárodnej zmluvy
- režim voľného mora v časti
- režim tranzitného preletu
- mierny prelet

Súvisiace právne normy:

- Dohovor OSN o morskom práve (III. Konferencia o morskom práve – 1982)

POJEM VZDUŠNÉHO PRIESTORU

Rozdelenie vzdušného priestoru:

- suverénny vzdušný priestor ako súčasť územia štátu
- **voľný vzdušný priestor ako súčasť voľného vzdušného priestoru**
- príahlé vzdušné oblasti

Súvisiace právne normy:

- Chicagský dohovor (*čl.12, anex 12*)
- Ženevský dohovor o voľnom mori (1958)
- Dohovor o Antarktíde (1959)
- Dohovor OSN o morskom práve (1982)

Rozdelenia voľného vzdušného priestoru:

- konzultatívny priestor
- kontrolovaný vzdušný priestor
- nebezpečné zóny pre lety
- zóny obmedzeného režimu letov

POJEM VZDUŠNÉHO PRIESTORU

Rozdelenie vzdušného priestoru:

- suverénny vzdušný priestor ako súčasť územia štátu
  - voľný vzdušný priestor ako súčasť voľného vzdušného priestoru
  - **prilahlé vzdušné oblasti**
-

Súvisiace právne normy: **neexistujú**

PRÁVNÉ ZÁKLADY LETOV NAD ŠTÁTNYM ÚZEMÍM

Východiskové normy:

- Zákon NR SR č. 143/1998 Z.z. v platnom znení neskorších doplnkov
- Chicagský dohovor
  - anex 11
- Rezolúcia ICAO A31-21
- dvojstranné medzinárodné dohovory, dohody a zmluvy

PRÁVNE ZÁKLADY LETOV NAD ŠTÁTNYM ÚZEMÍM

Charakter leteckej prevádzky v SR:

- lety v letiskovom priestore
- pravidelné lety
- nepravidelné lety

Podmienky pripustenia lietadla k letu:

- palubné doklady
- potvrdenie o prehliadke lietadla
- letecké mapy a iné navigačné doklady
- potrebné prístroje a iné zariadenia

PRÁVNÉ ZÁKLADY LETOV NAD ŠTÁTNYM ÚZEMÍM

Obmedzenia leteckej prevádzky v SR:

- zakázané pásma
- ochranné pásma

Povoľovanie letov:

- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
  - Cudzie lietadlá § 39 leteckého zákona
  - Tuzemské lietadlá § 37 a 38 leteckého zákona

PRAVIDLÁ UPRAVUJÚCE POBYT CUDZIEHO LIETADLA

Východiskové normy:

• Chicagský dohovor

- čl. 9 právo obmedziť alebo zakázať lety nad svojim územím
  - zakázaná oblasť
  - oblasť s obmedzeným lietaním
  - nebezpečná oblasť
- čl.10 povinnosť využívať na medzinárodnú leteckú dopravu len letiská na to určené
- čl. 11 právo uplatňovať svoje zákony na všetky cudzie lietadlá na vlastnom území
- Čl. 12 povinnosť udržiavať svoje právne normy v čo najväčšom súlade s predpismi vydanými na základe chicagského dohovoru
- čl. 68 právo určiť letové cesty nad vlastným územím

- ANEX 2, 3, 4, 6, 9, 11
- Doc 4444

PRAVIDLÁ UPRAVUJÚCE POBYT CUDZIEHO LIETADLA

Lety lietadiel cudzích štátov:

- civilné lietadlá:

- pravidelné lety
  - povoľuje Ministerstvo DVRR na základe žiadosti prepravcu
  - letový poriadok najneskôr 45 dní pred začatím prevádzky
- nepravidelné lety
  - povoľuje Ministerstvo DVRR na základe žiadosti prepravcu
  - letový plán najneskôr 5 dní pred vykonaným letu
  - povolenie platí 72 hodín

- štátne lietadlá:

- nepravidelné lety
  - povoľuje Ministerstvo zahraničných vecí na základe žiadosti prepravcu
  - letový plán najneskôr 72 hodín pred vykonaným letu
  - povolenie platí 72 hodín

POJEM A HRANICE KOZMICKÉHO PRIESTORU

Kozmický priestor

- nepodlieha suverenite žiadneho štátu
- definícia rozhrania vzdušného a kozmického priestoru:
  - prírodovedecká
  - technická

POJEM A HRANICE KOZMICKÉHO PRIESTORU

Kozmický priestor

- nepodlieha suverenite žiadneho štátu
  - definícia rozhrania vzdušného a kozmického priestoru :
    - **prírodovedecká**
    - technická
-

Vzdušný priestor je časť atmosféry,

ktorá v sebe zahrňuje jej podstatnú časť, v ktorej chemické zloženie a molekulárna váha vzduchu zostávajú konštantné nezávisle na zmene výšky.

POJEM A HRANICE KOZMICKÉHO PRIESTORU

Kozmický priestor

- nepodlieha suverenite žiadneho štátu
  - definícia rozhrania vzdušného a kozmického priestoru:
    - prírodovedecká
    - **technická**
-

Vzdušný priestor je časť atmosféry,

kde akékoľvek lietadlo, ktoré nedosiahne rýchlosť 7,85 km/s alebo ktoré pri dosiahnutí tejto rýchlosti neopustí homosféru (80-100 km), sa po vypnutí motorov zbrzdí a vráti na zem.

POJEM A HRANICE KOZMICKÉHO PRIESTORU

Kozmický priestor

- nepodlieha suverenite žiadneho štátu
- **definícia rozhrania vzdušného a kozmického priestoru:**

Hranica medzi kozmickým a vzdušným priestorom prechádza vo výške najnižšieho možného perigea umelých družíc

MEDZINÁRODNÝ PRÁVNÝ REŽIM KOZMICKÉHO PRIESTORU

Súvisiace právne normy:

- medzinárodné
- vnútroštátne

MEDZINÁRODNÝ PRÁVNÝ REŽIM KOZMICKÉHO PRIESTORU

Súvisiace právne normy:

- **medzinárodné**

- vnútroštátne

-
- Zmluva o kozmickom priestore (1967)
  - Zmluva o zásadách a činnosti štátov pri výskume a využívaní kozmického priestoru vrátane Mesiaca a iných nebeských telies (1968)
    - Vyhláška č.40/1968 Zb.
  - Dohoda o pomoci kozmonautom a ich návrate a o vrátení predmetov vypustených do kozmického priestoru (1968)
    - Vyhláška č.114/1970 Zb.
  - Dohovor o medzinárodnej zodpovednosti za škody spôsobené kozmickými objektmi (1971)
    - Vyhláška č. 58/1977 Zb.
  - Dohovor o registrácii objektov vypustených do kozmického priestoru (1975)
    - Vyhláška č. 130/1978 Zb.
  - Dohoda o činnosti štátov na Mesiaci a iných nebeských telesách (1979)

MEDZINÁRODNÝ PRÁVNÝ REŽIM KOZMICKÉHO PRIESTORU

Súvisiace právne normy:

- medzinárodné
- **vnútroštátne**

NEEXISTUJÚ

PRÁVNÝ STATUS KOZMONAUTOV A KOZMICKÝCH OBJEKTŮV

kozmičký objekt

- kozmičké zariadenie zostrojené človekom, vrátane jeho súčastí

registrácia objektov:

- Centrálna registrácia objektov vpustených do kozmičkého priestoru
- Zmluva o registrácii objektov vypustených do kozmičkého priestoru
- Zmluva o kozmičkom priestore

vlastníctvo objektov:

- Zmluva o kozmičkom priestore

prístupnosť kozmičkých objektov:

- Zmluva o kozmičkom priestore
- Dohody o činnosti štátov na Mesiaci

PRÁVNÝ STATUS KOZMONAUTOV A KOZMICKÝCH OBJEKTŮV

kozmonauti

- vyslanci ľudstva (Zmluva o kozmickom priestore – 1967)

pomoc kozmonautom:

- Zmluva o kozmickom priestore
- Dohoda pomoci kozmonautom (1968)
- Dohoda o činnosti štátov na mesiaci (1979)

ZODPOVEDNOSŤ ZA KOZMICKÚ ČINNOSŤ

Rozdelenie zodpovednosti:

- zodpovednosť za škodu vzniknutú v dôsledku činnosti štátu, ktorá je v súlade s medzinárodným kozmickým právom
- zodpovednosť za škodu spôsobenú kozmickým objektom v dôsledku takej činnosti štátu, ktorá v svojom dôsledku znamená porušenie medzinárodného kozmického práva
- zodpovednosť za delikt medzinárodného kozmického práva

MIEROVÉ VYUŽITIE KOZMICKÉHO PRIESTORU

Súvisiace právne normy:

- Deklarácia Valného zhromaždenia OSN (1963)
- Zmluva o kozmickom priestore (1968)

POUŽITÁ LITERATÚRA

Autor	Publikácia	ISBN	kapitola
KLUČKA Ján	Medzinárodné právo verejné (všeobecná a osobitná časť)	978-80-8078-220-7	13
MRÁZ Stanislav	Medzinárodné právo verejné (zvláštne časti)	978-80-225-2325-7	1
MARÁČEK Ján	Medzinárodné právo a medzinárodné vzťahy v doprave a v spojoch (Všeobecná časť)	80-7100-340-9	5
ČAPEK Jan, KLÍMA Richard, ZBÍRALOVÁ Jaroslava	Civilní letectví ve světle práva	80-86199-95-9	1

Vaše
otázky
prosím ?!?